

Załącznik do uchwały
Nr XVI/90/15
z dnia 10 września 2015 r.

**STRATEGIA ROZWOJU
SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO
GMINY KWIDZYN
NA LATA 2015 -2020**

Opracowano:
dr inż. Marcin Duda

Kwidzyn 2014

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
Metodologia prac	5
Harmonogram prac	7
Diagnoza społeczno-gospodarcza	9
Ogólna charakterystyka Gminy Kwidzyn	9
Metodologia analizy	10
Kapitał społeczny	11
Demografia	11
Rynek pracy	20
Edukacja	26
Biblioteki	32
Kultura	35
Pomoc społeczna	37
Opieka zdrowotna	39
Gospodarka	41
Przedsiębiorczość	41
Oferta inwestycyjna gminy Kwidzyn	45
Kwidzyński Park Przemysłowo Technologiczny	45
Teren inwestycyjny w Górkach	45
Teren inwestycyjny w Rozpędzinach	45
Turystyka	46
Infrastruktura	48
Infrastruktura techniczna	45
Gospodarka odpadami	50
Zaopatrzenie w energię ciepłą i elektryczną	52
Energia odnawialna	53
Środowisko naturalne	54
Infrastruktura drogowa	56
Infrastruktura sportowo-rekreacyjna	57
Finanse samorządu terytorialnego	61
Analiza SWOT	63
Wizja rozwoju	68

Plan operacyjny	68
Obszary priorytetowe, cele strategiczne i operacyjne	68
Obszar I – GOSPODARKA	69
Obszar II – KAPITAŁ SPOŁECZNY	72
Obszar III – USŁUGI PUBLICZNE	76
Obszar IV – ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY	83
System monitoringu i ewaluacji strategii	86
Ewaluacja	87
Poziom organizacyjny	87
Poziom merytoryczny	92
Poziom społeczny	94
Zgodność Strategii z obowiązującymi dokumentami strategicznymi w kraju i regionie	97
Spis tabel	100
Spis wykresów	100

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy jest dokumentem, który w jasny i klarowny sposób wskazuje kierunki w jakich powinna zmierzać gmina aby zapewnić sobie zrównoważony rozwój, a mieszkańcom konsekwentne polepszenie warunków życia.

Strategia stanowi podstawę działania gminy, programów i przedsięwzięć, jest bazą do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Informuje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w gminie, w tym formułowania kolejnych zadań w Programach Operacyjnych i zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Opracowanie niniejszego dokumentu podnosi wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych, dla których niejednokrotnie jest podstawą oceny współpracy z gminą lub wpływa na decyzję inwestorów chcących realizować inwestycje na terenie gminy. Stanowi podstawę korzystania przez gminę z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania.

Po wstąpieniu Polski do UE Strategie Rozwoju są nadrzędnymi dokumentami diagnostyczno – planistycznymi w funkcjonowaniu Jednostek Samorządu Terytorialnego przedstawiającymi kierunki rozwoju jednostek na najbliższe kilkanaście lat.

Najważniejsze jest jednak nadanie Strategii kształtu platformy współdziałania zainteresowanych podmiotów, głównych przywódców życia publicznego: mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz władz gminy w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom.

Strategia nie zawiera szczegółowej listy inwestycji do realizacji a jedynie ukazuje kierunki i propozycje działań. Szczegółowe listy operacji do realizacji określone są m.in. w Wieloletniej Prognozie Finansowej, w której to umieszczone są stale aktualizowane plany finansowe.

Potrzeba przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Kwidzyn na lata 2015-2020 wynika z konieczności:

- dostosowania Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Gminy Kwidzyn do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego

i krajowego, w tym uspoźnienie horyzontu czasowego Strategii z horyzontem czasowym nowego okresu programowania Unii Europejskiej oraz dokumentów nadrzędnych;

- dokonania aktualizacji obowiązującego dokumentu określającego kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Kwidzyn na podstawie uwarunkowań lokalnych, z uwzględnieniem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2030 roku oraz Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2020 roku;
- dostosowywania polityki rozwoju do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w gminie i jej otoczeniu;
- określenia celów operacyjnych oraz strategicznych oraz kierunków działania gminy Kwidzyn w kontekście możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych w perspektywie finansowej 2014 – 2020;
- promocji gminy.

Podstawą prawną uchwalenia Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kwidzyn na lata 2015-2020 jest ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. z Dz. U. z 2013 roku poz. 594).

➤ **Metodologia prac**

Strategię opracował Zespół Strategiczny, powołany przez Wójta Gminy Kwidzyn. W jego skład weszli m.in. przedstawiciele władz samorządowych, urzędnicy samorządowi, przedstawiciele oświaty, instytucji kultury, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, reprezentanci sfery biznesu, lokalnych organizacji pozarządowych.

Planowanie strategiczne opiera się na możliwie obiektywnej ocenie sytuacji społeczno-gospodarczej oraz potencjału JST, uwzględniającej jej powiązanie z otoczeniem.

Celem pozyskania takiej oceny, przeprowadzona została diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Kwidzyn w układzie dynamicznym (kilkuletnim) i porównawczym (benchmarkingowym).

Efektem prac było powstanie opracowania diagnostycznego, opisującego podstawowe uwarunkowania rozwojowe Gminy Kwidzyn – materiał analityczny, charakteryzujący stan istniejący oraz tendencje społeczno-gospodarcze zachodzące w gminie w latach 2008-2012/13. Dokument opracowany został przede wszystkim w oparciu o materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego

(Bank Danych Lokalnych) oraz dane Urzędu Gminy Kwidzyn. Wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej stały się materiałem wyjściowym do analizy zasobów własnych i otoczenia (analiza SWOT) podczas warsztatów z Zespołem Strategicznym.

Opracowana diagnoza, charakteryzująca podstawowe uwarunkowania rozwojowe gminy, posłużyła jako impuls do dyskusji dotyczącej zasobów wewnętrznych gminy oraz wpływu otoczenia zewnętrznego. W trakcie prac warsztatowych z Zespołem Strategicznym dokonano oceny i analizy potencjału gminy oraz szans i zagrożeń dla jej dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego. W tym celu przeprowadzono analizę SWOT. Zamieszczona w niniejszej Strategii analiza SWOT, stała się podstawą do sformułowania podstawowych wyzwań i zagadnień strategicznych.

Przedmiotem kolejnych prac warsztatowych stał się wybór obszarów priorytetowych i celów strategicznych oraz budowa planu operacyjnego Strategii. W oparciu o wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT, Zespół Strategiczny, dokonał identyfikacji obszarów priorytetowych (kierunków rozwoju) dla rozwoju Gminy Kwidzyn, czyli takich, które odzwierciedlają zasadnicze pola działań w zakresie intensyfikowania rozwoju.

W efekcie prac zdefiniowano 4 obszary strategiczne:

- Obszar I- Gospodarka
- Obszar II- Kapitał społeczny
- Obszar III – Usługi publiczne
- Obszar IV – Zarządzanie rozwojem gminy

Kolejnym etapem prac z udziałem Zespołu Strategicznego było opracowanie planu operacyjnego Strategii Rozwoju Gminy Kwidzyn.

Dla ukazania hierarchii powiązań łączących poszczególne elementy planu operacyjnego, zaprojektowano go w następującym układzie:

- strategiczne obszary rozwoju – główne kierunki rozwoju;
- cele strategiczne – długookresowe;
- cele operacyjne – średniookresowe;
- kierunki działań (kluczowe zadania).

Plan operacyjny został poddany szczegółowej dyskusji i niezbędnym uzupełnieniom, czym zwieńczono pracę merytoryczną nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kwidzyn na lata 2015-2020.

Ostateczna wersja Strategii jest dokumentem perspektywicznym i długofalowym, a jednocześnie wskazującym priorytety i narzędzia realizacji, które na najbliższe lata wydają się stwarzać najwięcej możliwości dla rozwoju społeczno-gospodarczego całej wspólnoty samorządowej. Z biegiem czasu, na etapie wdrażania, Strategia ulegać będzie modyfikacjom i aktualizacjom w taki sposób, aby jej realizacja dostosowana była do bieżących potrzeb i aspiracji społeczności lokalnej.

➤ **Harmonogram prac**

Prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kwidzyn na lata 2015-2020 przebiegały zgodnie z prezentowanym harmonogramem:

Etap I: Prace przygotowawcze

1. Spotkanie wykonawcy z przedstawicielstwem Urzędu Gminy Kwidzyn o charakterze wprowadzającym;
2. Prezentacja zakresu prac warsztatowych planowanych w gminie oraz zakresu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów zaangażowanych w proces tworzenia Strategii Rozwoju;
3. Ustalenie składu osobowego Zespołu Strategicznego wraz z określeniem terminów prac i spotkań;
4. Zebranie danych statystycznych i informacji niezbędnych do opracowania raportu diagnostycznego.

Etap II: Wykonanie opracowanie diagnostycznego, opisującego podstawowe uwarunkowania rozwojowe Gminy Kwidzyn

1. Diagnoza stanu zasobów Gminy Kwidzyn oraz tendencji rozwojowych zachodzących w latach 2008-2012/13 w sferze przestrzenno-przyrodniczej, społeczno-kulturowej i gospodarczo-finansowej.

Etap III – Analiza strategiczna Gminy Kwidzyn oraz budowa planu operacyjnego Strategii na lata 2015-2020

1. I warsztat strategiczny z udziałem Zespołu Strategicznego

Cele warsztatu:

- Omówienie metodyki procesu budowania strategii rozwoju metoda partnerską oraz znaczenia partycypacji społecznej w planowaniu strategicznym;

- Prezentacja wniosków płynących z diagnozy społeczno-gospodarczej stanu zasobów Gminy Kwidzyn oraz tendencji rozwojowych zachodzących w latach 2008-2012/13;
- Przeprowadzenie analizy silnych i słabych stron Gminy Kwidzyn oraz identyfikacja szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego – analiza SWOT;

2. II warsztat strategiczny z udziałem Zespołu Strategicznego

Cele warsztatu:

- Weryfikacja wyników analizy SWOT Gminy Kwidzyn;
- Weryfikacja obszarów priorytetowych dla Gminy Kwidzyn oraz zagadnień strategicznych w poszczególnych obszarach;
- Formułowanie celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków interwencji (kluczowych zadań).

Etap IV: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kwidzyn na lata 2015-2020 – opracowanie dokumentu końcowego

1. Konsultacje wersji roboczej Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kwidzyn na lata 2015-2020 ze środowiskami lokalnymi;
2. Opracowanie dokumentu końcowego Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kwidzyn na lata 2015-2020.

Autorzy opracowania pragną podziękować wszystkim pracownikom Urzędu i uczestnikom prac warsztatowych za poświęcony czas, odpowiedzialność w podejściu do spraw publicznych oraz merytoryczne zaangażowanie w proces opracowywania niniejszej Strategii.